

Jama čudežnega križa

Anton Tramte

Že več let raziskujem jame in brezna na območju Vimola, Seča in Travnega Dola. Večino jam mi je pokazal Franc Vidmar iz Travnega Dola. Res je, da niso globoke, razen nekaj jam; Mrhovišče 1, ki ima blizu 100 metrov in nekaj jam, ki segajo do globine 60 metrov.

Pred leti mi je pokazal tudi medvedji brlog (naj bi bil), ker pa je bilo v bližini veliko drugih odprtih jam, se nisem kaj dosti zmenil zanj. Letos spomladi, ko smo raziskovali brezno pri Seču, mi je Vidmar pripovedoval o medvedjem brlogu v Kočevskem rogu. Našel ga je, ko je podiral drevesa. Takoj mi je prišlo na misel, da bi šli obiskat tudi medvedji brlog, ki mi ga je pred leti pokazal na območju Pajkeža. Z menoj sta odšla kot nosača opreme še sinova Tone in Frenk. Ko smo se vračali s Seča, smo se ustavili le slab kilometer pred Pajkežem, da si ogledamo domnevni brlog. Jama leži ob cesti v manjši vrtači. Sam vhod ni obljubljal nič posebnega, saj je dostop do nje zelo enostaven, za ogled jame pa ne potrebuješ drugega kot razsvetljava. Vhod je dokaj ozek, za njim se rov razširi v večjo dvorano. V njej je skromno kapniško okrasje, pa še to zaradi starosti in neaktivnosti propada. Jama se v zadnjem delu zaključí s kamnitim podorom in z manjšim breznom, v katerem ni nadaljevanja. Ker jama za Toneta in Frenka ni bila zanimiva, sta se hitro odpravila ven, meni pa žilica ni dala miru. Navado imam, da jame vedno dobro pregledam, da poiščem morebitno nadaljevanje, jamske živalice ali kakšno drugo zanimivost. V medli svetlobi karbidke sem opazil nekaj vklesanega v steni. Malo sem privil karbidko in si pobliže ogledal na prvi pogled čudne znake. Bil je v kvadratu izklesan križ. Takoj sem poklical še Toneta in Frenka, da prideta nazaj v jamo, z dodatno razsvetljava. Najprej sta se mi smejala, češ da imam privide, ko pa sta na lastne oči videla vklesani prizor, sta bila zelo presenečena.

Na steni je okoli 70 cm visok križ, vklesan v pravokotnik, ki ga obrobља. Gornja zarezna kvadrata je že precej zasigana, pod križem pa je znamenje v obliki črke V. V bližini križa sem opazil tudi nenavadno zasigano poličko, kjer sta dve odprtini – manjši luknji, ki se nadaljujeta za steno proti dnu. Vkllesan relief je po moji oceni star vsaj nekaj stoletij (kakih 300 do 500 let), morda tudi več. Prva misel je bila, da bi tu lahko bilo v preteklosti grobišče ali svetišče. Kaj bi to lahko bilo in čemu je služil oltar v jami, je težko reči. Najverjetneje pa so ga vklesal Kočevarji, ki so včasih naseljevali bližnje vasi.

Ko sem prišel domov, sem o odkritju takoj obvestil predsednika Mihaela Rukšeta, s katerim sva še isti dan odšla nazaj. Križ sva fotografirala, saj sem se bal, da mi ne bo nihče verjel o odkritju. Šele kasneje, ko sem meril jamo, sem opazil, da je vhod pravih oblik oziroma umetno razširjen. Podrobno sem pregledal tudi dno dvoranice, a med kamenjem nisem opazil nobenih kosti ali česa drugega, tako bi težko rekel, da bi v njej bilo grobišče.

Odkritje Jame čudežnega križa mi je dalo polet za še intenzivnejše odkrivanje in raziskovanje jam na tem območju.

Vklesani križ. Foto: Mihael Rukše